

שבוע טוב

Číslo 34/5767

15.červen '07

Výklad k sidře Korach (Numeri 16,1 – 18,32)

Vajikach Korach ben Jic-har ben Kehat ben Levi ve Datan va Aviram bnej Eliav ve On ben Pelet bnej Ruven. Vajakumu lifnej Moše vaanašim mibnej Jisrael chamišim u:matajim nešim eda kri moed anšej šem.

A navedl Korach syn Jic-hara syna Kehata z rodu Levijců a Datan a Aviram synové Eliava a On syn Peleta z pokolení Rubena (další). Povstali proti Mojžíšovi, synové Izraele - 250 mužů pospolitosti ze shromáždění vážených mužů.

Tora nám nesděljuje příliš mnoho informací o Korachovi, o jeho pohnutkách, proč učinil to, co učinil.

O vysvětlení se pokouší moudří Talmudu:

".....a jak naložil s Dátanem a Abíramem, syny Rúbenovce Eliaba, jak země rozevřela svůj chřtán a pohltila je uprostřed celého Izraele i s jejich rodinami a stany i se všemi jejich přívrženci." (Deuteronomium 11:6)

Veškerá podstata vady Korachovy osobnosti spočívala v přílišném milování světských statků. (Pesachim 119a)

Talmud objasňuje, že Korach se stal velmi bohatým člověkem. Část z tohoto bohatství získal Josef v Egyptě když tam působil celá dlouhá léta ve funkci místokrále a které před svoji smrtí ukryl, Korach tento poklad našel a přivlastnil si ho.

Být bohatým znamená získat si respekt a vliv. To ostatně není nic nového pod sluncem. Především v dnešní době ovlivňují dění na celém světě bohatí lidé. Peníze dělají moc a moc dělá peníze. Lidé si naivně představují, že ve volbách propůjčí svůj hlas zvolenému zástupci, který pak bude v příslušném zastupitelském orgánu hájit zájmy svých voličů. To je však velmi hluboké pomýlení. Dotyčný zvolený zástupce však především musí respektovat rozhodnutí svého stranického grémia a příslušná strana zase získává nemalé finanční prostředky od bohatých jedinců a firem. A tak na všech úrovních (se světlou výjimkou skutečně na nikom nezávislých) poslanci, senátoři či zastupitelé tvrdě prosazují zájmy svých chleboďárců na úkor těch, kteří jim dali ve volbách svoji důvěru.

Dále je to právě bohatství, které v srdci každého takového jedince vybudí nezadržitelnou touhu mít ještě víc (jedno staré české přísloví praví, že s jídlem roste chuť).

Toto je jedním z důvodů, proč tato epizoda následuje bezprostředně za paraši minulého týdne, která popisuje micvu cicit (třásní). Ta varuje: " Hospodin řekl Mojžíšovi: *Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně ať se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je, abyste se neřídili vlastním srdcem a vlastníma očima, jako se jimi řídí smilníci, abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání a byli svatými pro svého Boha. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abych vám byl Bohem.*" Numeri 15,36 nn

Teď je na místě otázka a sice, zda nutně musí případné bohatství býti pro člověka osidlem a přinášet jen věci zlé. Je pravdou, že velké bohatství může být velmi nebezpečným úskalím v cestě budování duchovna osobnosti. Ale zase naopak přílišná chudoba člověka může zcela ubíjet, neb za účelem zajištění nejzákladnějšího živobytí se vyčerpává. Pak nemá na studium posvátných textů jak čas, tak i potřebnou energii. Proto i talmud praví, že živoucí mrtvolou je člověk malomocný, slepý, bezdětný a chudý...

Rabi Jehuda ha Nasi (kníže) jak je známo a jak Talmud uvádí, byl velmi bohatý člověk. Dokonce i mimo sezonu byly jeho na tabuli mezi nejlepšími jídly ty nejvybranější druhy ovoce. Vlastnil stáje a nemovitosti, dokonce měl respekt a obdiv k římskému císaři Antoniovi. Na smrtelné posteli, jak popisuje Talmud, rabi Jehuda zvedl svůj malíček a řekl, "Je známo Nebi, že jsem z ničeho neměl prázdné potěšení, dokonce ani pro tento malíček!"

"Moment, neračte se hněvat rabi, ale co ty pověstné a okázalé hostiny? A co to množství koní a stájí? A co honosné knížecí ošacení, které jste nosil? Chcete nyní na smrtelné posteli tvrdit, že jste z toho všeho neměl žádné potěšení?" Odpověď zněla, že přinejmenším nepřímou. Jak tomu máme rozumět?

Pro rabi Jehudu veškeré jeho bohatství, kterým disponoval, byl dar Nebes. Pro rabiho, který se stal jedním z nejbohatších lidí své doby, se stal aktivním v činnosti (dnes bychom říci charitativní), která měla zabezpečit osud židovského národa. Ten byl zdeprimován a zdecimován po zničení Druhého chrámu.

Toto poslání mělo zajistit, aby se Tora nestala jen reliktem generací minulých. Rabi viděl sebe sama jako

rozhodující článek mezi slávou Tory dob minulých a slávou Tory, která teprve měla přijít.

Proto, každý peníz, který vlastnil vynaložil, na výlohy spjaté s nejdůležitějším jeho příspěvkem židovskému národu tj redakci Ústní Tory - dnes pro ni máme pojmenování mišna = opakování (Tory = zákona). Co rabi Jehuda investoval, tak to udělal jen proto, aby splnil tento úkol.

Správně pochopil, že mít přístup ke zdroji financí a majetku znamená uznat, že tento veškerý majetek nepatří jemu nýbrž samotnému Pánu Bohu. Ten je jejich skutečným vlastníkem, zatímco on je správcem. To byl i důvod, proč v den jeho smrti byl ochoten nahlédnout do svého účetnictví a to zcela bez obav, že jej někdo obviní z něčeho nepoctového či nekalého.

Bezesporu bohatství poskytuje moc a vliv. A na druhou stranu vždy má tendenci jeho vlastníka odvést od duchovních věcí. Dobře situovaný člověk může časem nabýt dojmu, že vlastně Pána Boha na nic nepotřebuje, neb si téměř všechno může koupit. A tak i zde beze zbytku platí, že bohatství a peníze jsou dobrým sluhou, ale špatným pánem.

Když už tak uvažujeme o duchovní rovině, mnohdy si ani neuvědomujeme, že k tomu, aby chom mohli vůbec vnímat věci duchovní, musíme mít zvláštní vidění. A to obzvláště když narazíme na paraši jako je tato. Jeden jediný pohled okamžitě odhalí hluboce "zakořeněný" zápas mezi Korachem a Mošem:

Jméno Mojžíš (Moše = aktivní participium, znamená Vytahující) dává numerickou hodnotu 345 (mem = 40, šin = 300 a he = 5) Jména Korach a Hevel (Abel) dávají taktéž tu samu hodnotu (kof = 100 + reš = 200 + chet = 8 + he 5 + bejt = 2 + lamed = 30 činí dohromady 345

Výkladové metodě, kdy se používá numerických hodnot jednotlivých znaků hebrejské abededy, se říká gematrie (od řeckého geometria).

Vykladači se v této paraši zamýšlejí nad tím, jaký byl vztah mezi Mojžíšem, Korachem a Hebelem.

I podle psychologů existují podobné typy lidí (připomeňme si již od dob starověku rozdělení lidstva na 4 skupiny – sangvinik, cholerik,

flegmatik a melancholik - zřejmě podle 4 živlů, od nichž starověcí myslitelé odvozovali původ všeho).

Podle Arizele (Aškenazi rabi Jiacchak zikaron livracha = Jicchak Luria, 1534 - 1572),

Korach byl podobnou bytostí jako Kajin, a Moše jako Hevel.

Toto znamená, že mezi Mošem a Korachem pokračoval dávný spor, který začal brzy potom, co byl člověk vyhnán z Gan Eden (rajské zahrady) a nyní měl své finále. (Povšimněme si dále linie nepřátelů Izraele počínaje Amalekem pokračující v osobě Hamana a končíc Hitlerem).

Co z toho plyne? Na počátku Tory se dočítáme, že "ústa" země pozřela krev Hevele, bezprostředně poté, co jej zabil Kajin. Dle zásady vzít míru za míru, v této týdenní paraši je to stejná země, která pozřela Koracha o dvacet sedm generací později!

Mnohý na tomto místě může položit jistě oprávněnou otázku na základě čeho můžeme srovnávat Kajina a Koracha na jedné straně a Hebele a Mošeho na straně druhé?

Odpověď na tuto otázku můžeme nalézt o dvě sidry dřív. Na konci sidry Behalotecha se B-h o Mošem vyjadřuje následovně:

"Rekl: "Poslyšte má slova: Bude-li mezi vámi prorok, já Hospodin se mu dám poznat ve vidění, mluvit s ním budu ve snu. Ne tak je tomu s mým služebníkem Mojžíšem. Má trvalé místo v celém mém domě. S ním mluvím od úst k ústům ve viděních, ne v hádankách; smí patřit na zjev Hospodinův. Jak to, že se tedy nebojíte mluvit proti mému služebníku." Numeri 12, 6 - 8

Svatý, budiž veleben, se dále o Mošem vyjadřuje jako o tom kdo "byl nepokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi." (v.3)

Sebedůvěra a suverénnost Kajina či Koracha na jedné straně a pokora, tichost Hebele a Mojžíše na straně druhé je opravdu až zarážející.

Poučení z této paraši je takové, že nejen bohatství a moc může být osidlem vedoucím do záhuby (Korach je jeden z mála jedinců o nichž je praveno, že nebudou mít podíl na budoucím světě, což je trest vpravě vyjimečný a neskutečně tvrdý), ale že všechny skutečnosti je třeba vidět v širších souvislostech a věci vidět spíše ve světle duchovním než materiálním.

Poznámky k aktuální sidře

Vzpouře v poušti

Na rozdíl od dřívějších případů, kdy si lidé stěžovali na konkrétní věci, např. chybění jídla, vody či prostředníka mezi B-hem a lidem na místě (nepřítomného) Mošeho, v této sidře jde o otevřenou vzpouře a pokus zbavit Mošeho a Aharona vůdcovství. Vzpouře iniciuje a řídí jejich bratranec Korach: vystupuje jako zastávce mas a pokouší se zdiskreditovat Mošeho, jako to obvykle dělají samozvanci, kteří musí nějak masu nalákat, aby získali jejich podporu.

Ibn Ezra- Ke vzpouře došlo rok po Exodu. Korach se vzbouřil hned po zasvěcení svatyně, poté, co byli Aharon a jeho synové určeni, aby vykonávali bohoslužbu místo prvorozených. To Koracha rozeznilo, protože sám byl prvorozený; a snadno našel dalších 250 vůdců, kteří byli prvorození. Datan, Abiram a On byli z kmene Reuven, jenž měl vlastní důvod ke vzpouře, neboť kdysi ztratil postavení prvorozeného ve prospěch Josefa. Také další levitové se zlobili, že byli určeni za pouhé pomocníky kohaním.

Ramban- I když Moudří učí, že Tóra nelíčí vždy dění chronologicky, obvykle se předpokládá, že události šly za sebou tak, jak je Tóra zaznamenává, pokud není závažný důvod myslet si opak. Ke Korachově vzpouře došlo po incidentu zvědů, neboť lidé byli pobouřeni výnosem, že všichni muži starší dvaceti let vymřou v poušti.

Korachova vzpoura měla počátek už dřív, když Aharon byl ustanoven za kohena gadol a když jejich bratranec Elizafan, syn Uziela, stanul v čele Kehatova rodu a stal se tak nadřazeným Koracha na místě, jež Korach chtěl pro sebe. V té době však si Korach nedovolil kritizovat Mošeho, milovaného lidem. Po selhání zvědů a ustanovení, že celá generace zemře v poušti, aniž spatří zemi zaslíbenou, využil Korach obecné nespokojenosti k vyvolání vzpoury.

Rb.Hersh Goldwurm- Když si Korach našel důvod k napadení Mošeho, byl už jen krůček od popření B-žihó původu příkazů, neboť byl-li Moše podezříván z nepotismu- že dosadil svého bratra do úřadu kohena gadol- proč ho neobvinít i z toho, že chukim jsou jeho výmysl, a ne B-ží příkaz?

Midraš uvádí, že Korachovi stoupenci měli na sobě oděv barvy techelet- tyrkysově modré, a vystoupili proti Mošemu s otázkou: „ Musí mít oděv, který je celý barvy techelet, ještě jednu niť téže barvy v cicit?“ Moše odpověděl, že ano a Korach se vysmíval: „Když jedna niť techelet (v cicit) stačí pro celý oděv jiné barvy, není to důkaz, že oděv, který je celý v barvě techelet, už nevyžaduje další niť této barvy?“ Takovými výpady chtěl Korach přesvědčit lid, že „nelogické“ zákony jsou jen výplodem Mošeho.

„**vajikach korach** - oddělil se..“

Raši- Korach se postavil proti Aharonovu přijetí kněžství.

„**ben-levi**“

Raši- Korachův rodokmen končí Levim a vynechává Jakova, neboť Jakov se na smrtelném loži modlil za to, aby jeho jméno nebylo spojováno s Korachem.

Gur Arje- Úmyslem Jakovovy modlitby bylo, aby byl zbaven buřičského obvinění, vynechání jeho jména dokazuje, že jeho spravedlivost byla bez vady.

„**bnej reuven**“

Raši- „Běda hříšníkovi a běda jeho sousedu!“ (Negaim 12:6) Kmen Reuven, hojně zastoupený mezi Korachovými přívrženci, tábořil vedle rodu Kehatovců, jižně od svatyně. Blízkost Koracha přivodila Reuvenovcům zkázu.

Tóra říká o Korachových stoupcích, že to byly význačné osoby- byli vůdci rodů (midraš) či předsedové soudů (Raši) a byli to mužové dobrého jména, kteří byli zváni k důležitým schůzkám a poradám. Přítomnost takových vážených osob propůjčila Korachově vzpouře věrohodnost.

„**rav-lachem** - příliš mnoho si..“

Korach chtěl svou řečí zahnat Mošeho a Aharona do defenzivy; obvinil je ze sobeckého uzmutí moci pro sebe na úkor národa. Aby získal masy, řekl, že všichni Židé jsou stejně svatí a proto Moše s Aharonem nemají právo uzurpovat nejvýznačnější postavení pro sebe.

Tato řeč však vynechává zásadní prvek svatosti Izraele. Je sice pravda, že každý Žid- od učence až po služku- je svatý svým narozením, ale jeho svatost závisí také na jeho osobních zásluhách- čím větší budou, tím větší jeho svatost. Korach mluví jen o společné svatosti, Moše o svatosti jednotlivce, jehož si vyvolil B-h; Moše uznával svatost národa, ale dodával k tomu, že úřad závisí na osobních zásluhách člověka, a Aharon je duchovně výš než jeho pomlouvači.

„**vajipol al-panav** - a padl na tvář“

Chizkuni- Tj. ponižením nad proradnými výpady Koracha

Raši- a zoufalstvím, neboť se cítil příliš bezmocný, než aby prosil B-ha za odpuštění pro národ. Když uctívali zlaté tele, když bezdůvodně reptali a když popřáli sluchu pomlouvání zvědů - pokaždé se modlil, ale teď popřeli B-ha počtvrté a Moše cítil, že už nemůže za ně prosit.

Rašbam- Jiný výklad: padl na tvář v modlitbě.

„**boker** - ráno“

Raši- Moše chtěl získat čas, proto řekl, že B-h odpoví až ráno. Doufal, že mezitím přijdou k rozumu a on na ně bude moci zapůsobit, aby upustili od dalších projevů.

„**ašer-lo veet-hakadoš** - kdo je jeho a kdo svatý“

Raši- „jeho“= levité, kteří nahradili prvorozené v bohoslužbě; po tomto postavení prahli stoupenci Koracha. „Svatý“= kohena gadol; tím chtěl být Korach.

„**kechu-lachem machtot** - vezměte si kadidelnice“

Raši- Tj. posvátné nádoby, používané ke každodenní oběti kadidla ve svatyni. Moše řekl: „Tuto službu si B-h přeje nade všechny ostatní, je tu však nebezpečí smrti- Nadav a Abihu zemřeli, když přinesli nevyžádanou oběť, „ tj. můžete se sami přesvědčit, zda vaše oběť kadidla bude přijata, pokud ne, očekávejte smrt. Moše doufal, že tím povolí jejich zatvrzelost.

„**hu hakadoš** - kdo je svatý“

Raši- Užití přítomného času naznačuje, že pravý kohena gadol je Aharon, jenž je svatý.

„**rav lachem**“

Raši- Tj. Vzpourou proti B-hu si Korach a jeho přívrženci dovolují příliš mnoho.

Ibn Ezra- vykládá jako „máte dost“, tj. Moše říká levitům v Korachově skupině, že se jim dostalo vysoké pocty, ať nežádají víc.

Raši, Tanchuma- Korach byl rozumný muž, jak mohl takto jednat? Spatřil prorockým zrakem, že v jeho potomstvu bude prorok Šmuel (Samuel), jenž bude ve své době stejně velký, jako Moše a Aharon, a dále 24 levitů, kteří budou promlouvat svatým duchem (viz 1 let 25:5). Korach byl tedy přesvědčen, že zvítězí nad Mošem a Aharonem. Nepředvídal, že jeho synové se budou kát a přežijí, kdežto on se propadne do zapomnění.

„**bnej levi**“

Na které levity se Moše obracel?

Rb.Chananel- Většina Korachových přívrženců byli levité, jež si Korach získal obviněním Mošeho, že udělal svého bratra kohenem gadol.

Ramban- Je nepravděpodobné, že by se kmen „B-žích služebníků“ bouřil proti Mošemu. Moše se obrací na Koracha, aby odhalil, že jeho nesobecká oddanost „svatému shromáždění“ je předstíraná. Moše naznačuje, že Korachovým motivem je touha po osobním povýšení, protože byl nespokojený, že je pouze levita a chtěl strhnout Aharonův úřad na sebe. Moše taktně hovoří v plurálu, aby tak projevil úctu ke všem levitům a otupil jejich vzdor.

„**el-korach...bnej levi**“

Raši- Moše začal mluvit ke Korachovi, ale vida, že je neústupný, adresoval svá slova celému kmeni Levi, z obavy, aby nebyli svedeni k podpoře Koracha.

Ramban- Když jim Moše přikázal přinést oběť kadidla, nejednal o své vůli, bylo mu to řečeno B-ží inspirací- ruach hakodeš, nižší formou zjevení než prorocství. Proto zde Tóra neříká „B-h k němu promluvil“.

„**al-hašem** - proti Hospodinu“

Vzpoura je namířena proti B-hu, říká Moše a odmítá Korachovo osočení, že Moše a Aharon na sebe strhli vedení národa o své vůli.

„**likro ledatan velaaviram** - předvolal Datana a...“

Raši- Když se Mošemu nepodařilo zvíkat Koracha, obrátil se na ostatní vůdce vzpoury, i k nejbouřlivějším Datanu a Abiramovi. Moudří z toho odvozují, že člověk se má vždy pokusit urovnat spor.

Syn Peleta byl jedním z revoltujících vůdců, těchto střetů se však neúčastnil. Podle Moudrých ho jeho moudrá a spravedlivá manželka přesvědčila, aby se zdržel a zabránila jeho druhům, aby ho stáhli zpět. Řekla mu: Co z toho budeš mít? I kdyby zvítězil Korach, stane se kohenem gadol a ty budeš jeho podřízeným, jako jsi podřízeným Moše a Aharona. (Sanhedrin 109b)

„**lo naale**- nepřijdeme“

Raši- Datan a Abiram bezděky pronesli prorocství, protože skutečně nepřišli, zaživa padli do jámy.

Datan a Abiram napadli Mošeho jako špatného vůdce, který zavedl národ z prosperity a pohodlí Egypta k pomalé smrti v poušti, a nemá tedy právo vést národ.

„**tenaker**- vyloupnout oči...“

Tak vykládá Raši.

Sforno vykládá obrazně: Myslíš, že nás zaslepíš, abychom neviděli tvoje nezdarů?

„**minchatam** - jejich obětní dary“

Raši, Tanchuma- Moše prosí B-ha, aby odmítl kadidlovou oběť Koracha a jeho stoupenců. Podle midraše prosil, aby B-h odmítl i jejich podíl a každodenní společné oběti.

„**lo...nasati** - nevzal jsem“

Raši, Chizkuni- Nevzal ani náhradu za osla, na němž s rodinou přijel do Egypta, aby započal své

poslání osvobodit národ- i když měl nárok na odškodnění, nikdy nevzal nic pro sebe

Ramban- I když verš zdánlivě jen opakuje v.6-7, objevuje se tu důležitý požadavek, aby se i Aharon připojil k oběti kadidla. Kdyby se Aharon zkoušky nezúčastnil, vzbouřenci by mohli namítnout, že nepřítomnost B-žího ohně u jejich obětí nic nedokazuje a zažehnutí Aharonovy oběti nebeským ohněm při inauguraci svatyně také není důkazem legitimacy jeho postavení jakožto kohena gadol, protože kterýkoli Žid by při té příležitosti uspěl. Proto Moše zahrnul do zkoušky i Aharona.

„**vajakhel...korach** - shromáždil...“

Raši- Celou noc předtím Korach burcoval lid, obviňoval Mošeho z uzmutí veškerých poct pro sebe a svého bratra, kdežto on, Korach, chce jen dobro národa.

Ramban- I když se vzpoura stále omezovala jen na Koracha a jeho druhy, jeho rétorika vzbudila v lidech pochybnosti o věrohodnosti Mošeho a jeho prorocství, to byl závažný hřích.

Panim Jafot- Moše věděl, že B-h je připraven potrestat všechny, kdo zhřešili v srdci a neozvali se proti vzbouřencům. Moše se tedy přimlouval za národ u B-ha a naléhal na lid, aby se od Koracha distancoval.

„**elohej haruchot**“

Raši- Moše tím říká: Ty znáš nejnějnější myšlenky všech lidí, nemusíš tedy trestat celý národ, jen lidský panovník trestá vzpouru bez rozdílu, protože neví, kdo je ve skutečnosti věrný a kdo ne.

Ramban- Moše obvinil Koracha, že nese odpovědnost za hřích lidí. Podobně i v 2S 24:17 prosí David B-ha, aby ušetřil národ pohromy, neboť hřešil on, David, ne lid.

„**daber el haeda** - domluv společenství“

B-h přijal Mošeho prosbu a přikázal, ať se lidé vzdálí od Korachovy skupiny a prokáží tak věrnost B-hu a Mošemu.

„**vajakam** moše“

Mošeho přesvědčování u Koracha selhalo, stále však doufal, že zachrání další buřiče. Otevřeně promluvil k lidem, aby se zdrželi všech kontaktů se zatvrzelými hříšníky, nechtějí-li zahynout; domníval se, že zvíklá Datana a Abirama, ale zůstali neústupní.

„**nicavim**- vzpřímeně“

Raši- Tj. vyzývavě. Datan a Abiram opustili své stany vyzývavě, proklínajíce Mošeho a odmítajíce projevit mu úctu.

„**kol-hamaasim haele** - všechny tyto skutky“

Raši- Korach osočil Mošeho, že rozhoduje o své újmě: Udělal Aharona kohenem gadol a jeho syny pověřil dohledem nad levity, Elizafana dal do čela Kehatovců. Moše nyní prohlašuje, že to vše mu přikázal B-h.

„**lo milibi** - ne ze svého srdce“

Šelach- Tj. nejen že jsem nerozhodl o své vůli, ale ani jsem nechtěl, aby mi to B-h přikázal.

„**veim brija jivra hašem** - jestliže...něco mimořádného“

Ramban- Moše si přál, aby se stalo něco neobvyklého, bezprecedentního, co by přesvědčilo

všechny o jeho věrohodnosti. Neprosil o zemětřesení, které je sice neobvyklé, ale nikoli nepřírozené. A vskutku země se nyní otevřela, pohltila vzbouřence a pak se opět zavřela bez jakékoli známky, že se něco přihodilo. Pohlceni byli jen Korach a jeho druhové.

„**kol-haadam ašer lekorach** - všechny, kdo byli s.“

Ramban- V Korachově domácnosti byli cizí otroci, žili tu i jeho židovští přívrženci. I ti byli pohlceni spolu s Korachem, neboť zůstali loajální k němu a odmítli poslechnout Mošeho výzvy, aby ustoupili od vzpoury. Korachovi synové však nebyli pohlceni, protože byli spravedliví a zasloužili si žít. Všichni synové byli dospělí, protože Tóra se nezmiňuje o žádných dětech.

Ibn Ezra, Chizkuni- „s ním“- ženy a děti. Není v tom zahrnuto 250 Korachových stoupců, neboť ti byli stráveni ohněm, jak říká v.35.

„**kol-harechuš** - všechn majetek“

Sforno- Kdyby jejich majetek nebyl pohlcen, připadl by jeho synům a dalším spravedlivým. Avšak mají-li z majetku hříšníka prospěch spravedliví, přinese to zásluhu hříšníkovi a Korach nebyl hoděn mít zásluhu.

„**lekolam** - jejich křik“

Rašbam- Tj. křik pohlcovaných, kteří zhloubi volali „B-h je spravedlivý“ (Targum Jonatan)

Mizrachi interpretuje Rašiho- Byl to zvuk otvírané a zavírané země.

Nové reptání

Zázračný konec Koracha a jeho druhů vyvolal nové reptání lidí, kteří nedokázali strávit, co viděli. Aharon byl podroben nové zkoušce.

„**el-elazar**“

Or HaChajim- Tento úkol nebyl svěřen Aharonovi, protože se nehodil pro kohena gadol anebo proto, že se nepatřilo, aby on – nástroj jejich smrti- bral jejich kadidelnice.

„**ki kadešu**“

Raši- 250 mužů posvětilo kadidelnice pro osudnou oběť kadidla

Ramban- Moše přikázal, aby přinesli oběť kadidla.

Jiný výklad: Ne muži, ale B-h posvětil kadidelnice tím, že z nich učinil nástroj posvěcení Svého jména.

„**velo-jihje kekorach** - ať nedopadnou jako...“

Měděné pláty na oltáři byly připomínkou trestu, jenž dopadl na ty, kdo si zahrávali s obětí či zpochybňovali legitimnost postavení Aharona a jeho potomků.

„**lo-** mu“

Raši- Tj. Aharonovi.

Jiný výklad: B-h přikázal Mošemu, aby Elazar odstranil kadidelnice a vytepal z nich pláty na oltář.

„**atem hamitem** - vy jste usmrtili“

Onkelos- Tj. vy jste příčinou jejich smrti.

Moše lidem neřekl, že B-h přikázal, aby vzbouřenci obětovali kadidlo a tím zemřeli. Lidé se domnívali, že to byl Mošeho nápad. Reptali, proč nevymyslel

jiný způsob, který by nevedl ke smrti. Reptání se však nedotýkalo smrti Koracha, Datama a Abirama, jež byla očividně způsobena zázrakem. (Ramban)

Ibn Ezra- Jiný výklad: Lidé obviňovali Mošeho, že zavinil smrt svou modlitbou.

„**haromu** - vzdalte se“

Nevinní se mají vzdálit, aby nedopadli jako vinní? B-h přece ušetří ty, jež chce ušetřit., bez ohledu na to, kde se nacházejí.

Ramban- Je to náповěda spravedlivým, aby se modlili a získali smíření pro své bratry; Moše to učinil bez prodlení.

„**vesim ktoret** - vlož kadidlo“

Raši, Šabat 89a- Když Moše vystoupil do nebes, aby obdržel Tóru, každý ze služebných andělů, včetně anděla smrti, ho něčemu naučil. Anděl smrti ho naučil, že kadidlo může zabránit pohromě.

Lidé zahlíželi na kadidlo a říkali, že bylo příčinou smrti Nadava a Abihua i Korachových druhů. B-h řekl: „Ať vidí, že kadidlo neusmrcuje, ale naopak brání pohromě.“

Postavil se mezi mrtvé

Verš říká dvě věci:

1/ Aharon se postavil mezi mrtvé a živé, tj. lidi, kteří byli dosud naživu, byť nemocní; Aharonovo kadidlo je uchránilo od zhoršení nemoci.

2/ Pohroma byla zastavena, tj. od této chvíle nikdo další nezemřel.

V.15 dodává ještě

3/ ti, kteří onemocněli, se uzdravili.

„**iš et-šemo** - jméno každého muže“

Ramban- Každý z 12 kmenů byl zastoupen jednou holí, na níž bylo jen jméno vůdce kmene. Kdykoli je zastoupen kmen Levi (jako zde Aharonem), spojovali se Menaše a Efrajim jako jeden kmen- Josefův.

„**vajigmol škedim**- dozrály mandle“

Raši- Dozrálé mandle na Aharonově holi naznačují lidem, že každý, kdo povstane proti Aharonovi jako kohenu gadol, bude bezodkladně potrestán.

Rb.Hirsch- jak rychle dozrály mandle, tak slouží kmen levi B-hu- pohotově, horlivě a oddaně.

„**lemišmeret**“

Hůl zůstala kvetoucí po staletí, po většinu doby trvání 1.Chrámu stávala před schránou. Král Jošijáš ji potom ukryl, spolu s láhví maný. (Joma 52b)

Obavy trvají

Cror HaMor- I když otázka, který rod (a kmen) má sloužit ve svatyni, byla definitivně uzavřena, vyvstaly nové obavy. Dříve, kdy se lidé domnívali, že všichni jsou rovni levitům, neměli důvod bát se, že ve svatyni překročí stanovené hranice. Nyní, když byla Aharonův rod určen pro kněžství a levitům dáno výjimečné postavení jako zástupcům kohanim, obávali se ostatní, že přiblíží-li se někdo z nich ke svatyni, stihne ho pohroma.

Jiný výklad: Když lidé spatřili, že Aharonova hůl rozkvetla, divili se, zda musel Korach a jeho druhové zemřít- což nestačila zkouška pomoci holi? Lidé se obávali, že tu musí být ještě jiný hřích, za nějž bude potrestán celý národ, že tresty budou dopadat stále.

„**gavanu avadnu kulanu avadnu**- zajdeme, jsme ztraceni...“

Onkelos- Odkaz na 3 způsoby potrestání:

- 1/ Korachovce pohltila zem,
- 2/ zbytek stráven ohněm,
- 3/ 14.700 zemřelo pohromou.

„**kol hakarev hakarev**“

Raši- Tj. kdo bude na řadě příště, bude vůbec někdy konec záhuby?

Opakování Aharonových povinností

Aharon za pomoci levitů má střežit svatyni; podle Abarbanela se to nyní opakuje proto, aby se zamezilo domněnce, že po Korachově vzpouře (vedené levity) byli levité zbaveno svého postavení.

„**uvejt avicha** - a tvůj rod“

Raši- Tj. rod Kehata, jenž byl rodem Aharona. Kehatovci střeží nejsvatější věci svatyně a tím chrání Izrael od takové pohromy, jakou právě zažili.

„**avon kehunatchem** - nepravost svého...“

Raši- Jestliže kohanim nechají levity podílet se na bohoslužbě, bude to hřích kohanim. Levité musí chránit jisraelim a kohanim musí chránit levity.

„**vegam et-achejcha mate levi** - a také tví bratři...“

Raši- Tj. další dva levitské rody, Geršonovci a Merarité také mají střežit svatyni, budou odpovědní za méně svaté části.

„**višartucha** - přísluhoval“

Vedle zmíněných povinností mají levité zpívat žalmy při bohoslužbě (Sifre)

Raši- a působit jako strážní, pokladníci, úředníci.

„**uvanejcha itach** - a tví synové“

Kohanim spolu s Aharonem budou střežit svatyni; budou stát uvnitř nádvoří a levité vně (Sifre)

V Chrámu stáli kohanim na 3 místech (Tamid 25b).

„**vešamru mišmartecha** - budu střežit tvůj úkol“

Haamek Davar- Tj. povinnost ujistit se, že zvířata a další složky oběti jsou přijatelné. Dále verš varuje, aby se nedotýkali svatých předmětů jako schrána, menora, stůl, zlatý oltář, a aby se zdrželi účasti na bohoslužbě u vnějšího oltáře.

„**gam-alem** - také vy“

Sifre, Arachin 1b- Kohanim jsou varováni, aby nezasahovali do povinností levitů a nestihla je smrt z nebes.

„**mišmeret ohel moed** - služba stanu setkávání“

Ralbag- Levité vztyčovali a rozebírali svatyni, na pochodu ji nosili.

„**ušmartem** - budete střežit“

Sifre- tento příkaz je dán sanhedrinu, kterým měl povinnost dohlížet na práci kohanim. Moudří odvozuji, že verš nemluví o samotných kohanim, protože těch se týká v.7.

„**lachim matana netunim lahašem**“

Raši- Levité byli služebníky kohanim jen pokud jde o bohoslužbu, ne pro soukromé potřeby kohanim. Toto platí pro všechny oblasti života- lidé

ve vedoucím postavení by měli respektovat důstojnost svých podřízených, protože jsou jejich podřízenými jen v práci, ale nejsou jejich osobní sluhové.

„**avodat matana**“

Raši, Ramban- Výsada sloužit ve svatyni je zvláštní dar kohanim. Trest smrti, který je tu zmíněn, je trest z nebes, nikoli rozhodnutím soudu.

Dary kohanim

Raši- Tóra vypočítává dary, které B-h dává kohanim jako odměnu za jejich službu a jako veřejné potvrzení faktu, že jsou Jeho „osobní gardou“, právě nyní, po Korachově vzpouře. Podle Moudrých je to jako když král daruje svému příteli půdu, aniž dar stvrdí formálně a žárliví dvořané zpochybní práva nového vlastníka; král potom řekne příteli: Vlastní rukou ti napíšu potvrzení a opatřím pečeti!

„**min-haeš**“

Raši- Kohanim obdrží část z oběti poté, co jsou obětní části umístěny na oltářní oheň. Verš naznačuje, že i část pro kohanim se považuje za B-ží podíl- jakoby přišel z ohně a když jej kohanim jedí, jakoby byli hosty u B-žího stolu. (Sforno)

„**ašer jacivu li**“

Raši- Odkaz na peněžní dědictví, popsané v 5: 6-8: když konvertita nemá dědice, peníze případnou jako dar kněžím.

„**bekodeš hakadašim- nejsvatější**“

Gur Arje- „nejsvatější“ se obvykle vztahuje k vnitřní části svatyně, v níž je schrána. Zde označuje nádvoří svatyně, kde kohanim jedině smí jíst části z oběti, zmíněné v předchozím verši. Je to „nejsvatější“ místo v porovnání s těmi, kde se smí jíst méně svaté oběti, např. pokojné- tj. v poušti v táboře levitů a v době Chrámu ve vnitřním Jeruzalémě (uvnitř hradeb).

„**rešitam** - nejlepší“

Raši- Tj. truma, část oddělená ze sklizně, která se dává kohanim.

Tóra uvádí tři druhy prvorozených, jež se dávají kohanim (o těchto zákonech viz také Ex 13: 11-15, 34: 19-20):

1/ prvorození samci košer zvířat- ovcí, koz, skotu- jsou svatí svým narozením a dávají se kohanim pro obětování
2/ prvorození synové jisraelim, jsou vykoupeni za 5 šekelů

3/ prvorození samci osla, jsou vykoupeni za ovci, která se stává majetkem kohena.

„**uvsaram jihje-lach** - jejich maso bude tvoje“

Na rozdíl od ostatních obětí podobné svatosti, z níž kohanim obdrží je hrudi a pravou přední kýtu, z oběti prvorozených dostanou kohanim všechno maso.

„**kol trumot hakadašim** - všechno, co je odděleno ze...“

Raši- Je tu výčet darů nejvěrnějším B-žím služebníků: B-h jej uvedl a po zevrubném výčtu ještě shrne.

„**brit melach** - smlouva solí“

Raši- Sůl se nikdy nezkaží, je symbolem nezničitelnosti. B-h říká kohanim, že Jeho smlouva s nimi je věčná, jako by byla zpečetěna solí.

„**vechelek** - podíl“

Raši- Verš již řekl, že kohanim nedostanou podíl v zemi; tento obrat říká, že kohanim neobdrží ani válečnou kořist z bojů proti kenaanským národům.

Desátky levitům.

Or HaChajim- Také levité jsou odměněni za svou věrnou službu B-hu, dostanou 1/ 10 ze sklizně. Tóra říká dvakrát, že levité dostanou desátek (v.21 a 24), neboť jsou dva aspekty daru:

1/ obdrží desátek, až když ostatní skončí se všemi polními pracemi, jako odměnu za práci, již levité věnovali B-ži službě

2/ obdrží desátek náhradou za podíl v zemi.

„**kol-maaser** - každý desátek“

Tj. jen první desátek, který se bere z příslušné sklizně a případně levitům. Nepřípadně jim druhý desátek, oddělený až po oddělení levíjského desátku, který se jí v Jeruzalémě v rituální čistotě (Dt 14:22-27), ani desátek chudých (Dt 26:12).

„**vehem jisu avonam** - ponese svou nepravost“

Raši- Tj. když jisraelim zhřeší vstupem do svatyně, budou odpovědní levité, protože oni byli ustanoveni jako stráž svatyně.

Truma

Raši- Když Tóra nazývá levitský desátek truma- tj. stejně jako dar kohanim- říká nám, že levitský desátek se podobá truma v tom, že jej levité nesmí užívat, dokud z něj neoddelí desátek pro kohanim

(desátek z desátku); do té doby se na levitský desátek pohlíží, jakoby byl smíšen s truma.

Tento desátek z desátku má status truma, tj. smí jej jíst pouze kohanim a musí být držen ve stavu rituální čistoty. Tóra popisuje truma jako „obilí z mláti a šťávu z lisu“, protože truma se oddělí až z vymláčeného obilí, hroznové šťávy a olivového oleje.

„**mikol-chelbo** - ze všeho nejlepšího“

Když jisraelim a leviim oddělují dary pro kněží, mají brát z nejlepší části.

„**baharimchem** - když budete...“

Raši- Když levité oddělí své desátky pro kohanim, zbytek patří jim.

„**bechol makom** - kdekoli“

Raši- Smí se jíst, i kdyby byl znečištěn tím, že byl přinesen na hřbitov, protože se nevyžaduje, aby levitský desátek byl ve stavu rituální čistoty.

Or HaChajim- Desátek nemá žádnou svatost, protože je to „mzda za vaši službu“, tj. ať levité považují desátek za svůj plat a plat za službu není svatý.

„**lo tchalelu** - nezneseš“

Tak jako nelze očekávat za svůj dar na dobročinnost nic náhradou, tak nelze ani konat dobré skutky proto, aby člověk získal u druhých oblibu nebo z jiného nízkého důvodu. Jestliže rolník potřebuje pomoc, má se mu poskytnout bez ohledu na oblibu nebo budoucí prospěch.

HAFTARA

Na šabat 16. června připadá roš chodeš tamuz, proto se k týdenní paraši čte pro maftira z Nu 28:9-15 (o obětech roš chodeš) a haftara je z Iz 66:1-24.

Poslední kapitola z proroka Iz je vybrána za haftaru šabatu roš chodeš kvůli předposlednímu verši „ O každém novoluní, v každý den odpočinku...“ musí se vzdát pocta B-hu.

Text dodává naději židovskému národu. Prorok předvídá definitivní porážku národů, jež bojovaly proti sobě navzájem a proti Izraeli, a konečné vykoupění, kdy bude v celém světě uznána velikost B-ha a Jeho lidu.

Někdo se snad domnívá, že židovský národ postaví Chrám, aby byl obklopen B-ží slávou? Jistěže účelem Chrámu není uctít B-ha- jenž je nade všemi počtami, kterými Ho můžeme uctít- ale slouží jako prostředek k našemu pozvednutí. Lidé, kteří chtějí dosáhnout smíření s B-hem neupřímnou, bezmyšlenkovitou bohoslužbou, jsou stejní jako ti, kdo zabíjejí a mrzačí lidi, kdo obětují nečistá zvířata a nečistý krev na Jeho oltáři. Dělalí to vědomě, zvolili si rouhání.

B-h potrestá všechny, kdo mu zle slouží, ale odmění zázrakem ty, kdo jsou Mu věrní. Znovuzrození Izraele bude tak úchvatné, jako tehdy, kdy se národ zrodil bez porodních bolestí v jediném dni. Rozhodne-li B-h, že Svému národu daruje nový život, což to může být jinak? Proto všichni, kteří byli věrní Jeruzalému a truchlili pro

něj, budou se nyní radovat. Budou zaliti požehnáním, jejich nepřátelé však budou poraženi, když na ně B-h vyleje svůj hněv.

Ti, kdo přežijí, přinesou zvěst o Jeho velikosti do nejbližších končin světa a přivedou nazpět zatoulané Židy, kteří byli zdánlivě nenávratně ztraceni v dlouhém krutém exilu. Všichni přijdou do znovu postaveného Chrámu- věčného Chrámu- aby tam padli na tvář v oddané a věrné službě B-hu. Dějiny dosáhnou svého cíle a ti, kdo byli B-hu věrní, budou vysvobozeni

Trumim- desátky:

Dt 14:22-23: „Budeš odvádět desátky z veškeré úrody své setby, která každoročně na poli vyrostě, ze svého obilí, moštu, oleje a prvorozených kusů svého skotu a bravu“.

Svatost člověka závisí na tom, co jí. Vše, co máme, patří B-hu a musí být Jemu zasvěceno: obětujeme-li část B-hu, vykoupíme tím zbytek pro vlastní použití. I kohen musí oddělit desátek z toho, co vypěstuje.

Před oddělením je plodina tevel (nelze to jíst, ani mít z ní užitek) nebo safed tevel (není jisté, zda bylo z ní odděleno, musíme my oddělit).

Trumim:

1/ Truma gdola- desátek pro kohanim. Dnes (kdy není Chrám ani rituálně čistí kohanim) jej oddělíme, ale nedáme, většinou se zakope.

2/ Maaser rišon- první desátek- pro levího. Dnes jej oddělíme a můžeme jej dát levitovi, pokud nějakého známe a víme jistě, že je levi- nejsme-li jistí nebo v našem dosahu žádný levita není, můžeme jej sníst. Z tohoto desátku oddělíme ještě desátek pro kohena- truma maaser, tj. desátek z desátku, to co by oddělil levita ze svého desátku a dal kohenoví (zakope se či vyhodí) Pokud neznáme levitu a nedáme maaser rišon, oddělíme z toho 1/10 a zbylých 9/10 použijeme na maaser šeni nebo na desátek pro chudé.

3/ maaser šeni- druhý desátek- dává se 1.,2., 4., 5. rok. Dnes se oddělí symbolicky. Dříve se s ním

muselo do Jeruzaléma, kde se snědl v rituální čistotě a bylo-li obtížné ho tam nést, vyměnil se za peníze, s těmi se šlo do Jeruzaléma, kde se za ně koupilo jídlo a snědlo v rituální čistotě. To dnes nejde, protože nejsme rituálně čistí; nesmíme jej znesvětit, vykoupíme tedy jeho svatost za minci. Ježto svatost nyní přešla na minci, nelze si za ni nic koupit ani s ní nic dělat- zničí se.

Ve 3. a 6. roce je to desátek pro chudé a dá se potřebným lidem.

JUDAISMUS PRO DNEŠEK

Prastará víra s moderním poselstvím

JOHN D. RAYNER a BERNARD HOOKER

TVŮJ B-H BUDE MŮJ B-H

Přijetí čestných proselytů

Za prvního konvertitu k judaismu lze považovat Abrahama. Kdyby neopustil modloslužebnictví, aby sloužil jedinému duchovnímu B-hu, možná by tu judaismus nebyl. Dr.Claude Montefiore poukázal na to, že –„v rabínské hebrejštině se konvertita označuje výrazem „ger“,zatímco v biblické hebrejštině znamená „ger-cizí usedlík(cizinec). Všechny příkazy Pentateuchu týkající se laskavosti ke „ger“ vykládali tedy rabíni jako laskavost k proselytům: „Bude jeden zákon pro rodilého i pro ger“, „ger,jenž přebývá s tebou, bude jako rodilý a budeš ho milovat jako sebe“.

Kniha Rút uvádí klasický příklad přijetí proselytů, když Moabka Rút prohlašuje ke své judejské tchyni Naomi: „Tvůj lid bude můj lid a tvůj B-h můj B-h“.Tvrdí se, že kniha Rút byla napsána z odporu k „proticizineckému zaměření knihy Ezdrášovy a Nehemiášovy“, jež odsuzují Židy, kteří se oženili s „ženami Ašdodu, Ammonu a Moabu“(Neh.13:23) a přikazují jim,aby své manželky opustili (Ezd.10:3,Neh.13:3), neboť jejich ženy je svádějí k hříchu. Ale Ezdráš ani Nehemiáš se vůbec nezmiňují o proselytech, a je tedy možné, že prostě byli proti smíšeným manželstvím.V každém případě, jak podotýká rabín Albert Goldstein-„postoj, jež zaujali vůči cizincům Ezdráš a Nehemiáš, je opačný než postoj jejich biblických předchůdců a nezůstal bez námitek jejich literárních následovníků“.

Ačkoli v judaismu vždy existovalo napětí mezi partikularismem a universalismem, není pochyb o tom,že hebrejšti proroci šířili poselství judaismu, jak dokládá Izajáš (49:6)-„Dám tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.“

Jinak- slovy rabína Bernarda Bambergera- „Poselství universálního B-ha,universálního zákona a humanity, jež je podstatou jedno a na konci dní se stane jedním v opravdovém bratrství -toto poselství nemůže zůstat vlastnictvím jediného národa.Ten, kdo věří v humanitu, nemůže být osamocen a nemůže žít za pevnými zdmi, aby se tam těšil skvělou humanistickou vizí v uzavřené exkluzivitě“.

I když jsou snahy dokázat, že v rabínském období existovaly různé názory na proselytismus, rabín Bamberger v knize Proselytismus v talmudickém období ukazuje, že rabíni měli k proselytům vztah příznivý a opačný názor častý nebyl, ba byl zcela výjimečný, tedy zanedbatelný. V tomto světle musíme tedy pohlížet na výroky, označující proselyty za neštěstí a lamentující, že zabraňují příchodu mesiáše (Mid.13b). Stejně musíme chápat i slova rabi Chelba-„Konvertité jsou pro Izrael stejnou pohromou jako náказа lepry“(Jev.47b). Rabi Chelbo žil v době,kdy římská říše již přijala křesťanství a vydala edikt,jenž činil konverzi k judaismu trestnou pro toho,kdo přestoupil i pro ty,k nimž přestoupil.

Převládající rabínský postoj k této otázce vyjádřil např.Eleazar ben Pedat : „B-h rozptýlil Izrael mezi národy pro základy konce, aby byli četní proselyté mezi nimi“(Pes.87b), anebo Simeon ben Lakiš, který řekl „že proselyta, který z vlastní svobodné vůle konvertoval, B-hu dražší než zástupy Izraelitů obklopující Sinaj, neboť oni přijali Tóru, protože spatřili hromy a blesky na Sinaji, zatímco proselyta to neviděl a přesto se odevzdal B-hu.“-Lze uvést i další rabínské citáty ve prospěch

proselytismu. V jedné současné stati to shrnul rabín Sidney Hoenig: „Není nejmenších pochyb, že převládal příznivý vztah k proselytům.“

Proselytizace byla bezpochyby dosti častá, občas intenzivní. V Novém zákoně jsou židovští zákoníci a farizeové popisováni jako obcházející „moře i zemi, aby získali jednoho novověrce“ (Mat. 23:15). Angložidovský historik Cecil Roth napsal: „Ve století po vzpouře Hasmoneovců vzrostlo území židovského státu snad desateronásobně a úměrně tomu i populace. Z etnické skupiny, jež se v těch časech zformovala, převážně pochází židovský národ současnosti.“ Podobně i americký spisovatel Max I Dimont soudí, že v 1. st. deset procent obyvatel římského císařství byli Židé- 7 ze 70 milionů, a z těch 7 milionů jen 4 miliony byly potomky Židů, ostatní byli konvertité.

Nikoli tedy pasivní akceptování konvertitů, naopak, Židé byli jasně aktivní v jejich získávání, a jen církevní a státní zákony zakazující konverze z křesťanství k judaismu zatlačily Židy zpět do ulity. A jak se často stává, postupem času začali Židé dělat z nouze ctnost prohlašováním, že judaismus není misijní náboženství. Ve skutečnosti judaismus vždy akceptoval povinnost přijmout upřímné proselyty, a tak je tomu i dnes.

Je ovšem rozdíl přistoupit ke konverzi u autorit ortodoxních či liberálních. Ortodoxní bejt din zpravidla odmítá jakoukoli žádost vzešlou ze smíšených manželství výrokem- „Ten, kdo se přiklání k judaismu proto, aby se oženil s Židovkou, nebo z náklonnosti k Židům či z obav před nimi, ten není skutečným proselytou.“ (Ger. 1:3). Menší počet žadatelů nakonec uspěje a splní-li ortodoxní kritéria co do znalostí a praktikování, je přijat poté, co se ponořil (tevilat) do rituální lázně-mikve a byl obřezán (je-li to muž).

Liberální judaismus posuzuje každou žádost podle vlastních měřítek. Kandidát je nejdříve dotázán duchovním na důvody konverze. Ani liberální judaismus nepovažuje sňatek s Židem za dostatečný důvod sám o sobě, avšak ne za diskvalifikující. Musíme být přesvědčeni, že žadatel chce přijmout židovské náboženství kvůli sobě samému. Proto, abychom mu umožnili učinit rozhodnutí se znalostí věci, trváme na předběžném studiu a na zkušenosti židovského života a bohoslužeb. Kandidát obvykle navštěvuje

synagogální bohoslužby nejméně po tři měsíce, než se pustí do formálního studia. Kurs zahrnuje lekce židovského náboženství, židovských dějin, židovské literatury, hebrejštiny. Během trvání kursu by měl žadatel získat osobní zkušenost všech židovských svátků ročního cyklu a měl by se sám cítit součástí židovského společenství.

Když je učitel přesvědčen, že bylo dosaženo dostatečných základů židovských znalostí a prožitků, a jestliže žadatel prokáže upřímnost svého postoje, uskuteční se setkání, na němž je žadatel dotazován rabínskou komisí na rituály a praktikování Unie liberálních a progresivních synagog. Je-li tříčlenná rabínská komise spokojena se znalostmi i upřímností kandidáta, podepíše certifikát, prokazující, že žádost byla schválena. Poté se koná obřad v synagoze, kde kandidát říká před otevřeným svatostánkem modlitbu věrnosti judaismu a jeho myšlenkám, a dále Šma. Duchovní obvykle říká kněžské požehnání, dá kandidátu hebrejské jméno a připojí svůj podpis spolu s podpisy dvou svědků na certifikát proselyty. Pečlivě upozorňujeme všechny proselyty, že ačkoli budou přijati jako Židé každou progresivní židovskou kongregací na světě, nemusejí být přijati ortodoxními autoritami, z důvodu odlišných pravidel přijímání konvertitů. Všichni proselyté podepisují, že s tím byli seznámeni.

Naléhavě doporučujeme, aby mužští kandidáti podstoupili obřizku dřív, než bude jejich žádost postoupena rabínské komisi- pokud není závažný důvod k výjimce. Nevyžadujeme ponoření do rituální lázně, i když některé liberální židovské kruhy to vážně zvažují. Hodně kongregací vítá ženskou proselytku vyzváním k zapálení svíci při první večerní šabatové bohoslužbě po konverzi, a mužského proselytu vyzváním k otevření svatostánku či ke čtení z Tóry. Takto jsou veřejně představeni a přijati do života obce. Děti mladší 7 let jsou přijaty automaticky s rodiči. Děti ve věku 7-16 let nejsou přijaty automaticky, ale navštěvují náboženskou školu, dokud nedosáhnou konfirmace, již zpečetí svůj židovský status. Zbývá už jen zopakovat, že liberální judaismus považuje za svou povinnost přijímat upřímné proselyty a těší se na splnění Zachariášova proroctví: „V oněch dnech se chopí deset mužů z pronárodů všech jazyků cípu roucha jednoho Judejce a řekne: Půjďme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je B-h.“